

Hizipleşmiş insan hakları mı?

RIFAT N. BALI

Göçen yıl Bejiçtte Bardot'un Le Figaro gazetesinde çıkan ve hayvan haklarını savunanın yolu çıkarak kaleme aldığı makalede, Müslümanlar ve Fransız'da yaşayan 'yabancılar' hakkında sarf ettiği kelimelerden dolayı, Fransa'da yerleşik LICRA (İrkçilik ve Antisemitizm Karşı Uluslararası Lig), MRAP (İrkçilikle Savaş Derneği) ve İnsan Hakları Derneği gibi sivil toplum örgütleri birleşerek Bardot'ya karşı irkçilik ve ayrımcılık yaptığı konusunda dava açtılar.

Bu olaydan Türkiye'de yaşayan ve insan hakları, irkçilik ve ayrımcılığa mücadele eden tüm sivil toplum kuruluşlarının ve bireylerinin örnek alacakları bir ahlak dersi var.

Bugün Türkiye'de bu alanda savaş veren kuruluşlar ve bireylerin sayısı çok fazla değildir. Bunun yanında, karşı koymaya çalışılan insan hakları ve ayrımcılık alanındaki ihاللer ve bu ihاللeri yapan anlayışın uygulanacağı ise çok fazla ve yaygındır. Buna rağmen bu bireyler ve kurumlar bir araya gelip ortak bir savaşın vevcelelerine, toplumumuzda neredeyse kompansmanlaşmış bir insan hakları anlayışı ile karşılaşıyoruz. 'Müslüman' ve 'sağ görüşe mensup bireylere karşı yapılan insan hakları ihاللilerine karşı mücadele veren Mazlum -Der, 'laik' ve 'sol' kesime mensup kişilere karşı yapılan insan hakları ihاللilerine karşı mücadele veren İnsan

Hakları Derneği (İnsanlık İHD), 'amnik' konusundaki bulunan gayrimutlüm yurttaşlara karşı yapılan ihاللere karşı mücadele veren İHD Amnik Hakları İzleme Komisyonu ve tüm yurttaşların insan haklarını savunan bir Holistik Yurttaşlar Derneği.

Bu yakın tarihte kadar böyleydi, nihayet son birkaç ay zarfında İHD ve Mazlum -Der arasında bir dayanışmanın başladığına ve bunun olumlu yöndeki uygulama örneklerine binaında rastlanabildi.

İnsan hakları kuruluşları ve insanlar siyasi düşünceleri ve referansları ne olursa olsun, karşılarında 'başörtülü Müslüman', 'Kürt', 'Rum' vs görmesinler. İnsanı görünsinler.

Ancak bunlar yeterli değil. Çünkü kompansmanlaşmış, zıtlamış ve kutuplaşmış bir toplum anlayışının egemen olduğu bir Türkiye'de en arından insan hakları alanında buna ihtiyacımız olduğunu düşünüyorum.

Çünkü 'insan' haklarından söz ediyoruz, ne 'Müslüman insan hakları'ndan ne de 'Yahudi insan hakları'ndan. Bu alanda mücadele veren sivil toplum kuruluşları ve insanlar siyasi düşünceleri ve referansları ne olursa olsun o referansların kendi zihinlerinde yarattığı peşin yargı ve

hizipleşmiş düşünce dünyalarından kurtup bir an için kavgalarında 'başörtülü Müslüman', 'Kürt', 'Yahudi', 'Ermeni', 'Rum', 'Zenci'yi görmesinler. İnsanı görünsinler, eğer insanı görürlerse hak ihاللilerine ve irkçılığı maruz kalan bireyleri sadece ait oldukları etnik veya dini kökenli kişilerin kurdıkları sivil toplum örgütleri ve basın yayın organları savunmayacaklar, onlar bu mücadeleyi veren tüm kişi ve kurumlar tarafından sahiplenileceklerdir.

'İnsan'ı görmek

Türkiye'de aynı toplumlarda yaşayan, aynı kavgı ve sevinci paylaşanlar, tek kelimeyle yurttaş olanlar, bizzat kendi yurttaşlarıyla bir bölümünü yurttan olarak değil 'öteki' olarak görüp, bu 'öteki' hakkında yurttanları çoğu zaman ajitatif ifadeler ve söylemlerle beledemiyor ve sadece 'kötü'nün egemen olduğu hayati projeksiyonlarından arıup sadece ve sadece 'insan'ı gördükleri taktirde bakı açılmadığı önemli bir yunusuna ve düşünce olacağına inanıyorum. İşte o zaman 'Yahudi', 'Müslüman', 'laik' velleman herkes insan hakları ihاللeri ve irkçilikle mücadelede ellerini birleştirip kenetledikleri, bir zincir kırık enkileri ve biricilerine sahip çıktıkları taktirde demokrasinin ve yurttaşlık bilincinin yaygınlaşması ve bu kavramların toplumun tüm katmanlarına nüfuz etmesi konusunda çok büyük mesafeler katetmiş bulacağız.

Rifat N. Bali: Yazır

Radikal
24.1.97